

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: Využití hydroformingu při vytváření strukturovaného povrchu solárního panelu

Autor disertační práce: Ing. Jan Řiháček

Posudek zpracoval: **doc. Ing. Zdeněk Lidmila, CSc., FSI VUT v Brně**

V disertační práci pana Ing. Jana Řiháčka jsou shrnuty závěry z jeho práce při posuzování a optimalizaci procesních parametrů spojených s výrobou solárního panelu se strukturovaným povrchem metodou hydroformování.

Aktuálnost tématu disertační práce.

Téma disertační práce, zaměřené na využití sluneční energie, pokládám za vysoce aktuální. Konečným cílem řešeného úkolu, k jehož splnění přispívá výrazným způsobem předložená disertační práce, je zavedení výroby konstrukčně nového solárního absorbéru. Oproti klasickému řešení solárního kolektoru, kde je teplo přenášeno zpravidla z rovinné absorpční plochy do teplotnosného média proudícího v trubce, je navržený absorbér "polštářové konstrukce". To znamená, že teplotnosná kapalina proudící v meandrovité struktuře absorbéru, má přímý styk s celou ohřívanou plochou panelu. Přičemž je využití sluneční energie dopadající na povrch absorbéru díky jeho strukturovanému povrchu výrazně intenzifikováno.

Splnění stanovených cílů.

Stěžejním cílem disertační práce bylo stanovení podmínek nutných pro využití technologie hydroformování při výrobě solárního panelu se strukturovaným povrchem. Dílčí cíle jsou definovány v kap.1 práce, zde jsou stanoveny čtyři hlavní a pět doprovodných cílů. Hlavní cíle specifikují požadované geometrické a procesní podmínky technologie hydroformování, doprovodné cíle vytyčují úkoly, jejichž splnění je nezbytné pro naplnění hlavních cílů.

Pro vytipované plechy vhodné k výrobě deskového solárního absorbéru stanovil disertant experimentálně potřebné materiálové charakteristiky, které následně využil při numerické simulaci procesu hydroformování. S využitím softwaru Sysweld získal údaje o tepelně ovlivněné oblasti vzniklé při svařování plechů absorbéru, které využil pro zpřesnění materiálového modelu simulace lisování. Navrhl a realizoval zkušební lisovací přípravek a výstupy získané teoretickou simulací procesu konfrontoval s výsledky získanými při zkouškách lisování. Na podkladě získaných údajů pak optimalizoval procesní a geometrické veličiny procesu.

Stanovením podmínek pro získání maximálně dosažitelné hloubky prolisů, vytvářených hydroformováním na povrchu obvodově svařených plechů z austenitické chromniklové korozivzdorné oceli, pak splnil doktorand stanovené cíle své disertační práce.

Postup řešení, výsledky a konkrétní přínos doktoranda.

Řešená problematika je zpracována komplexně, s dobrou orientací disertanta v jednotlivých řešených oblastech. Celkovou koncepci řešení i postup při zpracování dílčích úkolů pokládám za správné. Po navržení celkové koncepce solárního panelu s jehlancovitými prolisy a stanovení cílů práce si disertant nejprve vytvořil potřebné předpoklady pro jejich naplnění. Pro zvolený materiál zpracovávaných plechů tloušťky 0,5 a 0,8 mm experimentálně stanovil křivky zpevnění a s využitím modifikované Erichsenovy zkoušky, následně i křivky mezní tvařitelnosti. Zmapoval vliv svařování plechů solárního panelu na jejich lisovatelnost. Vytvořil numerický model hydroformovacího procesu a pro ověření a optimalizaci výsledků získaných teoretickou simulací navrhl a využil kazetový lisovací přípravek.

Výsledkem práce je pak optimalizovaná závislost mezi tlakem tvářecího média, vrcholovým úhlem jehlanců nástroje a poloměrem zaoblení jejich vrcholové části. Pro středový svar pak také optimalizovaný poloměr jeho zakončení. Nezodpovězenou otázkou zde zůstává porovnání účinnosti solárního panelu s jehlanci s vrcholovým úhlem 60° a 90°.

Význam pro praxi a rozvoj vědního oboru.

Výsledky disertační práce Ing. Jana Řiháčka jsou cenné jak z pohledu teoretického přínosu, tak pro praktickou využitelnost. S využitím numerické simulace bylo teoreticky řešeno vytváření prostorově komplikovaných tvarů povrchu tvářené součásti. Konfrontace s prakticky vylisovanými dílci pak potvrdila správnost zvoleného postupu.

Simulací predikovaného ztenčení plechu při hydroformování, s využitím implicitního a explicitního algoritmu řešení a následnou konfrontací získaných výsledků se skutečně naměřenými hodnotami, stanovil disertant, že pro danou aplikaci je vhodnější využít explicitní algoritmus.

Z pohledu praktického využití výsledků práce prokázal disertant možnost vytváření strukturovaného povrchu ve tvaru jehlanců s vrcholovým úhlem 90 a 60°. Vytvoření takového povrchu absorberu se zvětší jeho teplosměnná plocha a eliminuje vliv jeho orientace vůči dopadajícímu slunečnímu záření.

Formální úprava a jazyková úroveň práce.

Po formální stránce je předložená disertační práce, která je tvořena 109 stranami textu a 34 stranami příloh, zpracována na velmi dobré úrovni. Text práce, obrázky i přílohy jsou vesměs pečlivě sestavené, práce je napsána prakticky bez překlepů a chyb.

Závěr:

Disertační práci Ing. Jana Řiháčka považuji za velmi dobře a pečlivě zpracovanou. Téma práce je aktuální, zvolené postupy a experimentální metody využití při jejím zpracování jsou správné. Výsledky vědecké práce pana ing. Jana Řiháčka jsou cenné pro rozvoj vědního oboru, ale bezpochyby najdou i praktické využití. **Na základě uvedeného doporučuji udělit panu Ing. Janu Řiháčkovi akademický titul Ph.D.**

STANOVISKO K PŘEDLOŽENÝM TEZÍM DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: **Využití hydroformingu při vytváření strukturovaného povrchu solárního panelu**

Autor disertační práce: **Ing. Jan Řiháček**

Stanovisko zpracoval: **doc. Ing. Zdeněk Lidmila, CSc., FSI VUT v Brně**

Zkrácená verze (Teze) disertační práce zpracovaná Ing. Janem Řiháčkem koresponduje s jeho disertační prací. Ve zkrácené verzi disertační práce jsou obsaženy všechny podstatné skutečnosti uváděné ve vlastní práci. Členění tezí je v souladu s požadavky pro jejich publikování v Edici PhD Thesis.

V Brně 29.10.2017